

Vad bör en kristen människa veta?

Det inte måttligt vad vi kristna måste hålla reda på: att Gud är en, men att han också är Fader, Son och Ande; att Gud och skapelsen inte är en och samma sak; att människan är Guds avbild men också en syndare; att det är skillnad på Gamla och Nya testamentet; att Jesus är både Gud och människa; att både lidandet och uppståndelsen har sin plats i Guds frälsningsplan; att vi bör älska både Gud och vår nästa; att vad vi tror och vad vi gör hör ihop med vartannat; att det förutom detta jordelivet också finns ett evigt liv..

Hur reagerar då unga människor på allt detta i dagens Sverige, detta med tanke på den minimala kunskap om kristen tro som de flesta har? De ger naturligtvis upp! De få återstående kristna, tänker man, har bara en massa konstiga idéer som vi tack och lov slipper bry oss om. Den kristna tron är verkligen en komplicerad sak, och det har alltid behövts tid och ansträngning för att ta sig in i den. Och varifrån skall all den kunskapen komma idag om ingen förmedlar den?

Somliga bland oss, som har starkare minnen av det som förr kallades kristen tro, försöker lösa problemet genom att sätta allt på en formel. Det viktigaste är ändå kärleksbudet, så låt oss hålla fast vid det, men det övriga kan vi förvisa till skräpkammaren. Men så kan man inte göra om det fortfarande skall vara något som kallas för kristendom. Det kristna kärleksbudet hänger inte fritt i luften utan hör ihop med allt det övriga. Och detta övriga är därför helt enkelt omistligt, hur krångligt detta än kan tyckas. Låt oss ta just kärleken som exempel.

Den kristna synen på kärleken utgår från att Gud själv är kärlek; han är den eviga kärleken som råder mellan de tre gudomspersonerna. Men Guds kärlek flödar också över hans skapelse och över oss människor, trots att vi så ofta har brutit mot hans vilja. ”Så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son.” Sonen gav Guds kärlek en mänsklig gestaltning när han själv blev människa, och han har bekräftat sin gränslösa kärlek genom att lida och dö för oss alla. ”Ingen har större kärlek än den som ger sitt liv för sina vänner.” Den gemenskap som Jesus grundade bland oss är framför allt en kärlekens gemenskap, en kärlek både till Gud och till varandra, en kärlek som sträcker sig utöver dödens gränser. En kärlek som vi – trots alla motgångar och besvikelser – kan

själva få erfara som närvaron av en intensiv godhet och hoppfullhet som bär oss vidare genom livet.

Med detta är inte sagt att vi kristna är några kärlekens experter. Vår kärlek till Gud och till andra människor kan ofta vara nog så tynande, och vi bär ofta på själviskhet och hat. Men ändå vet vi att kärleken är en gåva till oss från Gud, och att vår oförmåga att visa sann kärlek är vår allra svåraste brist. Detta är inte lätt att begripa i en miljö där ordet kärlek mest används om irrationella och nog så flyktiga känslor.

Hur skall då en människa kunna lära sig sådant idag? Det är inget som går att slå i sig på en veckoslutskurs eller ens under en termins studier. För inte så länge sedan var den kristna tron något som man lärde sig alltmer under hela livet: det började i hemmet, där barnen från början fick höra talas om Gud och om Jesus och lärde sig att be aftonbön. Det fortsatte med söndagsskola och kyrkobesök. I kyrkan lärde man sig ständigt den kristna livssynen på nytt genom att lyssna på predikan och sjunga med i psalmerna. Tanken var att man alltmer skulle växa till och mogna i tron. Men som ett program för inläring gick allt detta fel i Sverige.

Redan på 1800-talet överlät kyrkan åt skolan att ge en kristen fostran genom sin undervisning, och morgonbönerna som skulle vänja eleverna vid ett regelbundet andaktsliv. Konfirmationsläsningen var en finputsning av det som man redan lärt sig i skolan.

Hur litet det fungerade i längden kan många berätta om. Kristendomsundervisningen blev med tiden till allmän religionskunskap och samtal om livsfrågor, och informationen om kristendomen och Bibeln försvann alltmer från schemat. Vad som återstod var ett stort tomrum, minnet av något som en gång funnits men nu är i stort sett förbleknat.

Vi har just firat påsk, och i medierna skymtar ibland minnet fram att högtiden en gång hade en kristen innebörd. Men ofta nog domineras de av en stor okunnighet inför påskens händelser. För detta skall man inte i första hand skylla journalisterna utan de generationer som efter hand har låtit kristendomen försvinna ur det allmänna medvetandet. Och varför har kyrkans representanter varit så inkompetenta i att presentera sin tro på ett intressant och engagerande sätt?

Där kunskapen går ut, där går missförstånden och fördomarna in. Mycket som idag skrivs i Sverige om kristendomen – av journalister eller i insändare – vittnar om en total obekantskap med en tankevärld som var levande för några generationer sedan. Det tycks mig oförklarligt att Svenska kyrkan inte blir mera oroad över detta. Andra samfund sköter kunskapsförmedlingen långt bättre – genom trosundervisning, bibelskolor och friskolor – men de når å andra sidan bara några procent av befolkningen. Och – som vi har sett under påsken – är just friskolorna en nagel i ögat på dem som vill att sekulariseringen skall gå ännu snabbare.

Låt oss ha detta klart för oss: det handlar inte bara om tro utan om rena faktakunskaper som bör tillhöra samhället i stort. Också de icke-troende bör känna till kristendomen lika väl som islam för att kunna orientera sig i sin samtid. Att kristendomen faller i glömska innebär en akut utarmning av hela kulturlivet. För de troende är detta naturligtvis bara en del av saken – tron måste sedan levandegöras och bli verksam i våra liv.

Varje samfund i Sverige borde reflektera över detta akuta problem. Det gäller inte bara hur man skall kompensera bortfallet av kristendoms kunskap utan också hur tron skall knytas an till människors erfarenheter idag utan att förvanskas eller vattnas ur. Det är en uppgift som vi aldrig blir färdiga med och som ständigt manar oss till att tänka vidare.

Per Beskow